NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini lv a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

engleză

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi: en.

Swipe to change

Divorț și separare legală

Letonia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Cazurile în care o căsătorie poate fi desfăcută sunt detaliate în secțiunea dedicată dreptului familiei din Codul civil leton și în capitolul P al Legii privind activitatea notarială. Cadrul general al instituției căsătoriei este descris în secțiunea „dreptul familiei” din Codul civil.

În Letonia, o căsătorie poate fi desfăcută numai de o instanță judecătorească sau de un notar (*notārs*). O instanță poate dispune desfacerea căsătoriei numai la cererea unuia dintre soți sau a ambilor soți. Un notar poate dispune desfacerea căsătoriei în cazul în care soții au ajuns la un acord cu privire la desfacerea căsătoriei și nu au copii minori și nici bunuri comune sau, în cazul în care soții au împreună copii minori sau bunuri comune, dacă aceștia au încheiat un acord scris privind încredințarea copiilor minori comuni, drepturile de vizită, mijloacele de întreținere a copiilor, precum și partajul bunurilor comune.

Prin urmare, una dintre condițiile prealabile pentru divorțul de acest tip este existența unui acord între soți cu privire la încredințarea copiilor născuți în cadrul căsătoriei, mijloacele de întreținere a copiilor și partajul bunurilor comune.

În cazul în care o căsătorie urmează să fie desfăcută de către instanță, aceasta trebuie să constate că raporturile dintre soți sunt grav afectate. Se consideră îndeplinită această condiție în cazul în care soții nu locuiesc împreună și nu se preconizează că vor relua coabitarea în viitor.

Una dintre condițiile prealabile pentru desfacerea căsătoriei de către notar este existența unui acord între soți cu privire la încredințarea copiilor născuți în cadrul căsătoriei, mijloacele de întreținere a copilului și partajul bunurilor comune. În cazul în care soții nu ajung la un acord, aceste aspecte trebuie să fie soluționate de către instanță în același timp cu cererea de divorț.

2 Care sunt motivele de divorț?

Desfacerea căsătoriei de către notar

O căsătorie poate fi desfăcută în cazul în care raporturile dintre soți sunt grav afectate, soții au ajuns la un acord cu privire la desfacerea căsătoriei și se înaintează unui notar o cerere comună semnată de ambii soți. În cazul în care soții au împreună copii minori sau bunuri comune, un acord scris privind încredințarea copiilor minori comuni, mijloacele de întreținere a copiilor, drepturile de vizită și împărțirea bunurilor comune trebuie să fie anexat cererii.

Desfacerea căsătoriei de către instanță

O căsătorie poate fi desfăcută de către instanță în cazul în care soții nu ajung la un acord privind desfacerea căsătoriei și este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

soții trăiesc separat de mai mult de trei ani: soții locuiesc separat, nu există o gospodărie comună și unul dintre soți este hotărât să nu revină la gospodăria comună, împiedicând astfel posibilitatea soților de a conviețui. Gospodăria comună poate să nu existe chiar dacă soții trăiesc într-o locuință comună.

În cazul în care soții au locuit separat timp de mai puțin de trei ani, instanța poate să dizolve căsătoria numai în cazul în care:

motivul destrămării căsătoriei este violența de natură fizică, sexuală, psihologică sau economică exercitată de unul dintre soți asupra celuilalt soț care solicită desfacerea căsătoriei, asupra copilului celuilalt soț sau asupra copilului comun al soților;

unul dintre soți aprobă cererea de desfacere a căsătoriei formulată de celălalt soț;

unul dintre soți a început să locuiască împreună cu o altă persoană și s-a născut un copil sau se așteaptă nașterea unui copil în cuplul respectiv.

În cazul în care, în condițiile descrise mai sus, instanța consideră totuși că respectiva căsătorie mai poate fi salvată, procedura de divorț poate fi suspendată pentru o perioadă de până la șase luni, în vederea unei eventuale reconcilieri între soți.

În cazul în care, înainte de a fi locuit separat timp de trei ani, unul dintre soți cere divorțul din alte motive decât cele trei menționate mai sus, instanța nu poate să desfacă respectiva căsătorie înainte de termenul legal de separare de trei ani și trebuie să amâne soluționarea cauzei în vederea unei eventuale reconcilieri dintre soți.

În cazul în care soții au locuit separat timp de mai puțin de trei ani, un notar poate să desfacă respectiva căsătorie numai în cazul în care ambii soți sunt de acord cu desfacerea căsătoriei și au prezentat notarului o cerere în acest sens în conformitate cu procedura prevăzută în Legea privind activitatea notarială.

O instanță poate să nu desfacă o căsătorie chiar dacă raporturile dintre soți sunt grav afectate în cazul și în măsura în care menținerea căsătoriei este necesară, în situații excepționale, în interesul unui copil minor comun al soților.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

De îndată ce o hotărâre de pronunțare a divorțului este definitivă sau de îndată ce un notar autorizat emite un certificat de divorț, drepturile și obligațiile care decurg din raportul juridic dintre soți încetează. Divorțul poate impune noi obligații și drepturi pentru foștii soți. După desfacerea căsătoriei, oricare dintre părți poate încheia o nouă căsătorie.

În conformitate cu dreptul civil, un soț/o soție care și-a schimbat numele de familie la încheierea căsătoriei are dreptul de a-și utiliza numele de căsătorie după desfacerea acesteia, sau, dimpotrivă, în cazul în care solicită acest lucru, o instanță sau un notar îi va permite să își reia numele de familie dinaintea căsătoriei.

La cererea celuilalt soț, o instanță poate interzice soțului/soției care a contribuit la destrămarea căsătoriei să păstreze numele de după căsătorie, cu condiția ca acest lucru să nu aducă atingere intereselor copiilor.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Un notar poate desface o căsătorie în cazul în care soții au încheiat un acord scris prealabil privind partajul tuturor bunurilor comune și acordul este anexat la cererea de divorț.

În cazul în care o căsătorie este desfăcută de către instanță, soții pot stabili de comun acord partajul bunurilor comune. În cazul în care soții nu ajung la un acord, cererile acestora sunt soluționate de instanță în temeiul dispozițiilor dreptului civil sau al clauzelor contractului de căsătorie. Dreptul civil prevede două tipuri de raporturi patrimoniale, și anume raporturi stabilite prin lege și raporturi stabilite prin contractul de căsătorie; acestea definesc procedura de partaj al bunurilor în caz de divorț.
În cazul în care raporturile patrimoniale sunt cele stabilite prin lege, la partajul bunurilor fiecare dintre soți are dreptul să păstreze bunurile care i-au aparținut înainte de căsătorie, precum și orice bun pe care l-a dobândit în nume propriu în timpul căsătoriei. Toate bunurile dobândite împreună în timpul căsătoriei de către soți sau de oricare dintre aceștia utilizând resursele ambelor părți reprezintă bunuri comune ale soților. Se presupune că bunurile comune aparțin ambilor soți în mod egal, cu excepția cazului în care oricare dintre soți poate să dovedească că bunul respectiv ar trebui să fie împărțit într-o altă proporție.
În cazul în care raporturile patrimoniale sunt stabilite prin contract de căsătorie, contractul poate prevedea un regim matrimonial al separației sau al comunității de bunuri, partajul fiind decis în acest caz în conformitate cu procedura prevăzută în legislație pentru raporturile patrimoniale contractuale corespunzătoare.

3.3 copiii minori ai soţilor

În cazurile de divorț, aspectele care decurg din relațiile juridice din cadrul familiei care au fost descrise mai sus, în special cele care decurg din relațiile juridice dintre părinți și copii, nu pot fi examinate separat.
În cazul în care căsătoria este desfăcută de către notar, soții trebuie să convină nu numai cu privire la divorț, ci și cu privire la tutelă, la drepturile de vizită și la întreținerea copiilor. Un acord scris prealabil privind încredințarea unui copil minor, drepturile de vizită și întreținerea copilului trebuie să fie prezentat împreună cu cererea de divorț.
În cazul în care căsătoria este desfăcută de către instanță, soții trebuie să stabilească de comun acord încredințarea unui copil comun minor, drepturile de vizită și întreținerea copilului. Dacă nu s-a încheiat un astfel de acord, cu excepția cazului în care aceste aspecte au fost deja soluționate, cererile privind aspectele menționate trebuie să fie depuse împreună cu cererea de divorț; în caz contrar, instanța nu poate pronunța divorțul.
Consecințele divorțului în ceea ce privește răspunderea părintească
Responsabilitatea de a avea grijă de un copil nu încetează atunci când copilul nu mai locuiește cu unul sau ambii părinți.
În cazul în care părinții locuiesc separat, responsabilitatea lor comună continuă. Îngrijirea și supravegherea copilului trebuie să fie asigurată de către părintele cu care copilul locuiește.
Părinții trebuie să ia decizii în comun cu privire la anumite aspecte care pot avea un efect semnificativ asupra dezvoltării copilului. Litigiile dintre părinți sunt soluționate de instanța pentru afaceri familiale (*bāriņtiesa*), cu excepția cazului în care legislația prevede altfel.
Custodia comună a părinților încetează atunci când un acord între părinți sau o hotărâre judecătorească stabilește custodia exclusivă a unuia dintre părinți. În cazul în care un copil se află în custodia exclusivă a unuia dintre părinți, părintele respectiv deține drepturile și obligațiile care decurg din autoritatea părintească. Celălalt părinte trebuie să aibă drepturi de vizită (dreptul de a întreține relații personale și de a avea contact cu copilul).
Consecințele divorțului cu privire la întreținerea copiilor
Chestiunea privind întreținerea copiilor trebuie să fie soluționată în cursul procedurilor de divorț. Părinții sunt obligați să asigure întreținerea copiilor proporțional cu situația financiară și capacitatea acestora. Obligația de întreținere a copilului revine tatălui și mamei până în momentul în care copilul poate să se întrețină singur. Responsabilitatea de a întreține un copil nu se încheie în cazul în care copilul locuiește separat de familie sau în cazul în care copilul nu mai locuiește cu unul sau ambii părinți. La desfacerea căsătoriei, părinții unui copil pot decide de comun acord cu privire la întreținerea copilului, dar, dacă părinții nu reușesc să ajungă la un acord, litigiul este soluționat de instanță în cursul procedurilor de divorț.

3.4 obligaţia de a plăti pensie de întreţinere celuilalt soţ?

Codul civil prevede că, în momentul desfacerii căsătoriei sau chiar ulterior, un fost soț poate solicita de la celălalt soț plăți proporționale cu situația financiară a acestuia pentru a asigura bunăstarea fostului soț la nivelul anterior desfacerii căsătoriei. Datoria de a asigura bunăstarea unui fost soț la nivelul anterior desfacerii căsătoriei încetează atunci când:
timpul care s-a scurs de la divorț sau de la anularea căsătoriei este același cu durata căsătoriei desfăcute sau, în cazul unei căsătorii anulate, cu durata coabitării;
fostul soț se recăsătorește;
venitul fostului soț asigură propria întreținere;
fostul soț evită în mod intenționat să își câștige mijloacele pentru propria întreținere prin muncă;
fostul soț care trebuie să îl întrețină pe celălalt fost soț nu deține mijloace suficiente de subzistență sau a devenit inapt pentru muncă;
fostul soț care beneficiază de întreținere a săvârșit o infracțiune împotriva celuilalt fost soț sau împotriva vieții, sănătății, libertății, bunurilor ori onoarei celuilalt fost soț sau a uneia dintre rudele în linie ascendentă ori descendentă ale celuilalt fost soț;
fostul soț l-a părăsit pe celălalt fost soț într-o stare de neajutorare atunci când a avut posibilitatea de a-l sprijini;
un fost soț a formulat în mod deliberat acuzații false privind săvârșirea unei infracțiuni împotriva celuilalt fost soț sau împotriva uneia dintre rudele în linie ascendentă ori descendentă ale acestuia/acesteia;
fostul soț duce o viață imorală și risipitoare;
fostul soț care trebuia să întrețină celălalt fost soț decedează sau este declarat decedat sau acesta din urmă decedează sau este declarat decedat;
există alte motive importante pentru încetarea obligației.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală"?

Termenul de „separare de corp" nu există în sistemul juridic leton.

5 Care sunt condiţiile pentru separarea legală?

Termenul de „separare de corp" nu există în sistemul juridic leton.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Termenul de „separare de corp" nu există în sistemul juridic leton.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei"?

O căsătorie poate fi anulată în cazul în care aceasta a fost încheiată cu încălcarea dispozițiilor legale. Din momentul în care o hotărâre de anulare a unei căsătorii intră în vigoare, se consideră că părțile nu au mai fost căsătorite, iar căsătoria este considerată nulă începând din momentul în care a fost încheiată. Trebuie remarcat faptul că o căsătorie poate fi anulată inclusiv după un divorț.

8 Care sunt condiţiile pentru anularea căsătoriei?

O căsătorie poate fi anulată numai în următoarele cazuri prevăzute de lege:
căsătoria nu a fost înregistrată de un funcționar al stării civile sau de un preot al uneia dintre confesiunile enumerate în dreptul civil;
căsătoria a fost încheiată în mod fictiv, fără intenția de a fonda o familie;

căsătoria a fost încheiată înainte ca ambii soți să fi împlinit vârsta de optsprezece ani sau, în anumite cazuri, înainte ca unul dintre soți să fi împlinit vârsta de șaisprezece ani, vârstă după care căsătoria este valabilă dacă s-a încheiat cu un adult și părinții sau tutorii și-au dat acordul; cu toate acestea, o astfel de căsătorie nu poate fi anulată dacă un copil a fost conceput după căsătorie sau dacă ambii soți au împlinit vârsta minimă legală până la data pronunțării unei hotărâri judecătorești;
la momentul încheierii căsătoriei, unul dintre soți era într-o stare care nu-i permitea să înțeleagă semnificația acțiunilor sale sau să-și controleze acțiunile;
căsătoria a fost încheiată între persoane cu grade de rudenie interzise, și anume, rudele în linie ascendentă sau descendentă directă, un frate sau o soră sau un frate vitreg și o soră vitregă;
căsătoria a fost încheiată între un adoptator și o persoană adoptată, cu excepția cazului în care raporturile juridice instituite prin adopție au încetat;
căsătoria a fost încheiată între un tutore și un minor, sau între un curator și o persoană aflată sub curatelă, înainte de încetarea relațiilor de tutelă sau curatelă;
unul dintre soți era deja căsătorit.
În toate aceste cazuri, o cerere de anulare a căsătoriei poate fi depusă în orice moment, fără a exista un termen de prescripție, de către orice parte interesată sau de către procuror. În cazul în care căsătoria s-a încheiat prin deces sau divorț, numai persoanele ale căror drepturi sunt afectate pot introduce o cerere de anulare. În cazul în care ambii soți au decedat, nu se mai poate solicita anularea căsătoriei acestora.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Soții a căror căsătorie a fost anulată își reiau numele de dinainte de căsătorie. În cazul în care, la momentul căsătoriei, unul dintre soți nu cunoștea faptul că respectiva căsătorie ar trebui să fie anulată, acesta poate solicita instanței să îi permită să își păstreze numele de familie de după căsătorie.
În cazul în care, la momentul căsătoriei, unul dintre soți era conștient de faptul că aceasta ar putea fi anulată, celălalt soț are dreptul de a solicita de la fostul soț nu numai mijloacele necesare pentru menținerea nivelului de bunăstare deținut anterior, ci și daune morale.
În cazul în care o căsătorie este anulată, circumstanțele în care un fost soț este scutit de obligația de a asigura celuilalt soț nivelul de bunăstare anterior sunt aceleași ca în cazul unui divorț (a se vedea întrebarea 3.4).
În ceea ce privește partajul bunurilor la anularea căsătoriei, fiecare dintre foștii soți are dreptul de a-și păstra bunurile deținute anterior căsătoriei, precum și bunurile pe care le-a achiziționat în timpul conviețuirii. Bunurile dobândite în comun trebuie să fie împărțite în mod egal între foștii soți.
În cazul în care, în momentul în care căsătoria a fost încheiată, niciunul dintre soți nu era conștient de faptul că respectiva căsătorie ar trebui să fie anulată, bunurile vor fi împărțite în conformitate cu dispozițiile de drept civil care reglementează partajul bunurilor dobândite în timpul căsătoriei legale. Cu toate acestea, în cazul în care numai unul dintre soți nu era conștient de faptul că respectiva căsătorie ar trebui să fie anulată, procedura de partaj al bunurilor dobândite în timpul căsătoriei legale în caz de divorț se aplică numai soțului care nu cunoștea faptul că respectiva căsătorie ar trebui să fie anulată.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorţ, fără recurgerea la instanţă?

În Letonia, căsătoria poate fi desfăcută de către un notar la cererea comună a ambilor soți. Procedura de desfacere a căsătoriei de către notar este prevăzută în capitolul P al Legii privind activitatea notarială. Un notar autorizat desface căsătoria în cazul în care soții au convenit asupra divorțului și nu au copii minori comuni sau bunuri comune, sau în cazul în care soții au împreună copii minori sau dețin bunuri în comun și au încheiat un acord scris privind încredințarea copilului minor comun, drepturile de vizită, întreținerea copilului și partajul bunurilor comune.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiţia mea) de divorţ/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalităţi trebuie respectate şi ce acte ar trebui să ataşez la cererea mea?

Desfacerea căsătoriei de către notar
În cazul în care o căsătorie urmează să fie desfăcută de către notar, nu există competență teritorială specifică – părțile pot apela la orice notar, oriunde în țară. Acest lucru nu este valabil pentru cazurile transfrontaliere, în care competența este reglementată prin Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului.
În cazul în care, în temeiul legislației Uniunii Europene sau al legislației internaționale, un divorț transfrontalier nu intră în competența autorităților letone, un notar autorizat nu poate iniția procedura de divorț și trebuie să informeze soții în consecință.
În cazurile de divorț transfrontalier, legea aplicabilă se stabilește în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul legislației aplicabile divorțului și separării de corp.
O cerere de divorț prezentată unui notar trebuie să indice următoarele:
prenumele, numele de familie și codul numeric personal al fiecărui soț (în lipsa acestuia - anul, ziua și luna nașterii);
anul, luna și ziua căsătoriei și numărul de înregistrare a căsătoriei în registru;
țara în care a fost înregistrată căsătoria și autoritatea sau confesiunea și preotul în fața căruia a fost celebrată;
dacă soții au copii minori comuni și dacă au ajuns la un acord cu privire la încredințarea acestora, la exercitarea drepturilor de vizită și la întreținere;
dacă soții dețin bunuri în comun și dacă au ajuns la un acord cu privire la partajul acestor bunuri;
numele de familie ale soților după divorț.
La cerere trebuie să se anexeze certificatul de căsătorie în original sau o copie sau un extras din registrul de stare civilă, eliberat de Oficiul Stării Civile, sau o declarație din partea Oficiului Stării Civile.
În cazul în care soții au împreună copii minori sau dețin bunuri comune, un acord scris privind încredințarea, întreținerea și drepturile de vizită referitoare la copiii minori și privind partajul bunurilor comune trebuie să fie anexat cererii.
Desfacerea căsătoriei de către instanță
O cerere de divorț sau de anulare a căsătoriei trebuie să fie înaintată instanței districtuale sau municipale [*rajona (pilsētas) tiesa*] competente – de regulă, instanța de la domiciliul declarat al pârâtului sau, în lipsa acestuia, instanța de la domiciliul *de facto* al pârâtului. O cerere poate fi prezentată instanței de la domiciliul declarat al reclamantului sau, în lipsa acestuia, de la domiciliul *de facto* al reclamantului, în cazul în care:
copiii minori locuiesc împreună cu reclamantul;
în cadrul căsătoriei care urmează să fie desfăcută, unul dintre soți execută o pedeapsă cu închisoarea;
în cadrul căsătoriei care urmează să fie desfăcută, unul dintre soți nu are un domiciliu declarat, iar domiciliul său *de facto* nu este cunoscut, sau locuiește în străinătate.
Normele privind competența în materie de divorț, separare de corp și anulare a căsătoriei în cazul în care unul dintre soți își are reședința obișnuită într-un alt stat membru sau este cetățean al unui alt stat membru sunt prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000.
După ce s-a stabilit statul membru corespunzător, se aplică procedura civilă a statului membru respectiv.
Norme privind competența judiciară în materie de divorț sunt prevăzute, de asemenea, în acordurile bilaterale internaționale privind asistența juridică și relațiile juridice care au fost încheiate cu țări din afara UE și care sunt obligatorii pentru Letonia.
În temeiul articolului 128 din Codul de procedură civilă, o cerere adresată unei instanțe trebuie să indice următoarele:

denumirea instanței la care este depusă cererea;
prenumele, numele, codul numeric personal și domiciliul declarat al reclamantului (în lipsa acestuia, domiciliul *de facto* al reclamantului); pentru o persoană juridică – denumirea, numărul de înregistrare și sediul social; reclamantul poate să indice, de asemenea, o altă adresă pentru corespondența cu instanța;
prenumele, numele de familie, codul numeric personal, domiciliul declarat și orice altă adresă declarată a pârâtului sau a părții interesate sau, în lipsa acestuia, domiciliul *de facto*; pentru o persoană juridică – denumirea, numărul de înregistrare și sediul social; codul numeric personal sau numărul de înregistrare al pârâtului trebuie să fie menționat, dacă este cunoscut;
prenumele, numele de familie, codul numeric personal și adresa pentru corespondența cu instanța ale reprezentantului reclamantului, în cazul în care acțiunea este introdusă de un reprezentant sau, în cazul unei persoane juridice, denumirea, numărul de înregistrare și sediul social;
în cadrul unei acțiuni de recuperare a unor sume, denumirea instituției de credit și numărul contului în care poate fi efectuată plata, dacă este cazul;
obiectul cererii;
valoarea cererii, în cazul în care poate fi evaluată din punct de vedere financiar, din care să reiasă modul de calcul al sumei care trebuie recuperată sau care este contestată;
faptele pe care reclamantul își întemeiază cererea, precum și elemente de probă care susțin faptele respective;
legislația pe care se întemeiază cererea;
pretențiile reclamantului;
o listă a documentelor anexate la cerere;
data cererii, precum și orice alte informații care pot fi relevante.
În temeiul articolului 235.1 din Codul de procedură civilă, cererea de divorț trebuie să conțină, de asemenea, următoarele informații:
data de la care părțile au început să locuiască separat;
dacă celălalt soț este de acord cu divorțul;
dacă părțile au ajuns la un acord cu privire la încredințarea copiilor, dreptul de vizită al celuilalt părinte, întreținerea copiilor, precum și partajul bunurilor dobândite în timpul căsătoriei sau dacă părțile înaintează cereri în instanță în aceste privințe.
Cererea trebuie să fie semnată de reclamant sau de reprezentantul său. În materie de divorț sau de anulare, reprezentantul unei părți trebuie să mandatat în mod special în acest sens. Autorizația de a acționa în materie de divorț sau anulare a căsătoriei acoperă, de asemenea, alte cereri conexe.
La cerere trebuie să se anexeze următoarele:
o copie autentificată a cererii, care urmează să fie trimisă pârâtului;
un document care să ateste faptul că taxele și alte cheltuieli judiciare au fost plătite în conformitate cu procedura și în cuantumul prevăzute de lege;
un document sau documente care să ateste circumstanțele pe care se bazează cererea (de exemplu, un certificat de înregistrare a căsătoriei).

12 Pot obţine asistenţă judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

În general, statul oferă asistență juridică dacă mijloacele unei persoane sau nivelul venitului acesteia o împiedică să își protejeze drepturile sau dacă aceasta se află deodată într-o situație și în circumstanțe financiare care o împiedică să își protejeze drepturile (de exemplu, din cauza unui dezastru natural, a unui eveniment de forță majoră sau a altor circumstanțe aflate în afara controlului său) sau persoana depinde în totalitate de stat sau de autoritatea locală, astfel încât, în mod obiectiv, persoana în cauză are dificultăți să își protejeze drepturile. Asistența juridică gratuită se acordă în conformitate cu Legea privind asistența juridică (*Valsts nodrošinātās Juridiskās palīdzības likums*).
Asistența juridică acoperă, în general, cheltuielile legate de pregătirea documentelor procedurale, consultanța juridică pe perioada desfășurării procedurii, reprezentarea în justiție, precum și executarea unei hotărâri judecătorești.
Letonia oferă, de asemenea, asistență juridică în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorţ/separare legală/anulare a căsătoriei?

Divorțurile sunt soluționate pe fond de o instanță municipală sau districtuală [*rajona (pilsētas) tiesa]*. Hotărârea de divorț poate face obiectul unui apel la instanța regională (*apgabaltiesa*) și poate fi, de asemenea, contestată în recurs (*kasācija*).
În cazul în care o căsătorie este desfăcută de către notar, este necesar să se sublinieze că autenticitatea documentelor certificate în conformitate cu procedura legală nu poate contestată decât prin introducerea unei acțiuni separate.
Plângerile privind actele comise de un notar autorizat în exercitarea atribuțiilor sale sau cele privind refuzul acestuia de a-și îndeplini atribuțiile se depun la instanța regională în raza teritorială a căreia se află notarul, în termen de o lună de la data la care notarul a efectuat acțiunea contestată sau a refuzat să efectueze acțiunea cerută.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorţ/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanţă în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

O hotărâre de divorț, separare de corp sau anulare a căsătoriei pronunțată în alt stat membru trebuie să fie recunoscută în Letonia în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului. Regulamentul prevede că o hotărâre pronunțată într-un stat membru trebuie să fie recunoscută în alte state membre fără să fie necesar să se recurgă la o procedură specială.
În scopul de a garanta recunoașterea în Letonia a unei hotărâri de divorț, de separare de corp sau de anulare a căsătoriei pronunțate într-un alt stat membru, orice parte interesată poate solicita, în conformitate cu procedurile prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, o decizie de recunoaștere sau de nerecunoaștere a hotărârii, prin depunerea unei cereri de recunoaștere (*atzīšana*) sau de recunoaștere și executare (*atzīšana izpildīšana*) a hotărârii străine la instanța districtuală sau municipală de la locul în care trebuie să se execute hotărârea sau de la domiciliul declarat al pârâtului sau, în lipsa acestuia, de la domiciliul *de facto* al pârâtului.
Decizia privind recunoașterea sau recunoașterea și executarea unei hotărâri pronunțate de o instanță străină este luată de un complet de judecată format dintr-un singur judecător, pe baza cererii depuse și a documentelor anexate la aceasta, în termen de 10 zile de la data depunerii cererii, fără citarea părților.
Judecătorul poate să refuze recunoașterea hotărârii în Letonia numai pentru unul dintre motivele de nerecunoaștere prevăzute la articolul 22 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului. Acestea permit ca o hotărâre pronunțată în alt stat membru să nu fie recunoscută în Letonia în următoarele cazuri:
în cazul în care recunoașterea contravine în mod evident ordinii publice din Letonia;
în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în lipsă și pârâtului nu i-a fost notificat sau comunicat actul de sesizare a instanței sau un document echivalent în timp util, astfel încât să permită pârâtului să își pregătească apărarea, cu excepția cazului în care se stabilește că pârâtul a acceptat hotărârea într-un mod lipsit de echivoc;
dacă hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată în cadrul unor proceduri între aceleași părți în Letonia;
dacă hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată anterior într-un alt stat membru sau într-un stat nemembru într-o acțiune între aceleași părți, cu condiția ca hotărârea pronunțată anterior să întrunească condițiile necesare pentru a fi recunoscută în Letonia.
În conformitate cu articolul 638 din Codul de procedură civilă, o cerere de recunoaștere a unei hotărâri judecătorești trebuie să indice următoarele:

denumirea instanței la care este depusă cererea;
pentru solicitant: prenumele, numele de familie, codul numeric personal (sau, în lipsa acestuia, alte date de identificare) și adresa pentru corespondența cu instanța; în cazul unei persoane juridice – denumirea, numărul de înregistrare și sediul;
pentru pârât: prenumele, numele de familie, codul numeric personal (sau, în lipsa acestuia, alte date de identificare), domiciliul declarat și orice altă adresă declarată, sau, în caz contrar, domiciliul *de facto* al pârâtului; în cazul unei persoane juridice – denumirea, numărul de înregistrare și sediul;
obiectul cererii și circumstanțele pe care se întemeiază cererea;
cererea reclamantului prin care se solicită ca hotărârea pronunțată de o instanță străină să fie recunoscută, sau recunoscută și executată, integral sau în parte;
numele și adresa avocatului, în cazul în care a fost desemnat un avocat pentru a se ocupa de cauză în Letonia;
o listă a documentelor anexate;
data și ora la care a fost întocmită cererea.
În conformitate cu articolul 37 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, o cerere de recunoaștere a unei hotărâri pronunțate de o instanță a unui alt stat membru trebuie să fie însoțită de următoarele documente:
o copie a hotărârii care întrunește condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității acesteia;
în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în lipsă, un document care stabilește că pârâtului i s-a notificat sau comunicat actul de sesizare a instanței (de divorț, de separare de corp sau de anulare a căsătoriei); în caz contrar, solicitantul poate să depună un document care indică faptul că pârâtul a acceptat în mod neechivoc hotărârea pronunțată în lipsă;
un certificat eliberat de o autoritate competentă sau de o instanță din statul membru de origine al hotărârii, în conformitate cu articolul 39 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului.

15 Cărei instanţe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoaşterea unei hotărâri de divorţ/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanţă într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, există două moduri în care o parte interesată se poate opune recunoașterii în Letonia a unei hotărâri pronunțate într-un alt stat membru în materie de divorț, de separare de corp sau de anulare a căsătoriei.
În primul rând, în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, orice parte interesată poate depune o cerere de nerecunoaștere în Letonia a hotărârii pronunțate în alt stat membru.
În al doilea rând, persoana împotriva căreia se cere recunoașterea poate contesta recunoașterea hotărârii judecătorești în Letonia, inclusiv atunci când o altă persoană a depus deja o cerere de recunoaștere a hotărârii judecătorești și în cazul în care, pe baza cererii respective, instanța teritorială sau municipală a recunoscut deja hotărârea. Pârâtul poate formula obiecții cu privire la recunoașterea în Letonia a unei hotărâri pronunțate în alt stat membru prin contestarea deciziei instanței districtuale sau municipale de recunoaștere a hotărârii judecătorești. În temeiul articolului 33 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, o decizie a instanței districtuale sau municipale de recunoaștere a unei hotărâri pronunțate de o instanță a unui alt stat membru poate fi contestată în fața unei instanțe regionale (*apgabaltiesa*) prin introducerea unei căi de atac auxiliare (*blakus sūdzība*) la instanța care a pronunțat decizia și înaintarea cererii către instanța regională competentă. Pârâtul sau solicitantul poate ataca cu recurs la Senatul Curții Supreme (*Augstākās tiesas Senāts*) o decizie a instanței regionale de recunoaștere a unei hotărâri prin introducerea unei căi de atac auxiliare (*blakus sūdzība*) la instanța care a emis decizia și înaintarea cererii către Secția civilă a Senatului Curții Supreme (*Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments*).
Pârâtul se poate opune recunoașterii unei hotărâri pronunțate în alt stat membru numai pe baza unuia dintre motivele de nerecunoaștere prevăzute la articolul 22 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului (a se vedea întrebarea 14).

16 Care este legislaţia în materie de divorţ pe care instanţa o aplică într-o acţiune de divorţ între soţi care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naţionalităţi diferite?

Procedura de stabilire a legii aplicabile este prevăzută în
Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidate în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp (Regulamentul Roma III)
.

Linkuri

https://tiesas.lv
http://www.llrx.com/features/latvia.htm Engleză
https://vvc.gov.lv
https://www.tm.gov.lv

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 18/12/2023
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.